

HAYA**KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU****LB4000 LAKIER BEZBARWNY VHS SZYBK**

Data wydania: 20.02.2008 r.

Strona: 1/6

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU, IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

Nazwa handlowa **LB4000 LAKIER BEZBARWNY VHS SZYBK**
 Zastosowanie preparatu Do pokrywania baz rozpuszczalnikowych i wodnych.

Producent **HAYA M. Bukowski i Wspólnicy Spółka Jawna**
 Adres Górkę 5A; 66-431 Santok, Polska
 Telefon 0048-95-7288305
 Fax 0048-95-7288307

E-mail osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki: haya@haya.pl
 Telefon alarmowy 0048-0603923171 (czynny całą dobę)

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Preparat jest zaklasyfikowany jako preparat łatwopalny. Działa drażniąco na oczy i drogi oddechowe. Długotrwały lub wielokrotny kontakt ze skórą może powodować wysuszenie lub pękanie skóry. Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy. Działa szkodliwie na organizmy wodne. Może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Nazwa substancji niebezpiecznej	Zakres stężeń w %	Nr rejestracji	Nr CAS	Nr EC	Symbole niebezpieczeństwa
Keton izobutyloowo-metylowy	10 – 20	–	108-10-1	203-550-1	F, R11, Xn; R20, Xi; R36/37, R66
Octan n-butyłu	10 – 20	–	123-86-4	204-658-1	R10, R66, R67
Bis (1,2,2,6,6-pentametylo-4-piperydylo) sebacynian	< 0,3	–	41556-26-7	255-437-1	Xi; R43, N; R50/53

Pełen tekst zwrotów R przytoczony został w punkcie 16 karty.

4. PIERWSZA POMOC**Informacje ogólne**

W przypadku utrzymujących się objawów lub jakichkolwiek wątpliwości zasięgnąć porady medycznej.

Po narażeniu drogą oddechową

Wyprowadzić poszkodowanego z miejsca narażenia na świeże powietrze. Zapewnić ciepło i spokój.

W przypadku zatrzymania oddechu zastosować sztuczne oddychanie i wezwać natychmiast pomoc medyczną.

W kontakcie ze skórą

Zdjąć skażoną odzież. Zanieczyszczoną skórę umyć dokładnie dużą ilością wody z mydłem.

W kontakcie z oczami

Niezwłocznie przepłukać oczy delikatnym strumieniem wody przy podwiniętych powiekach. Wyjąć szkła kontaktowe. Ponownie płukać oczy przez co najmniej 20 minut. Skorzystać z pomocy lekarskiej.

W przypadku spożycia

Nie wywoływać wymiotów. Zasięgnąć porady lekarza.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU**Odpowiednie środki gaśnicze:**

Proszki gaśnicze, piana alkoholoodporna, dwutlenek węgla, suchy proszek, rozproszone prądy wodne.

Środki gaśnicze, które nie mogą być użyte ze względów bezpieczeństwa:

Silny strumień wody

Szczególne zagrożenia:

Przy niepełnym spalaniu wytwarza się tlenek i dwutlenek węgla.

Specjalny sprzęt ochronny dla strażaków:

Stosować niezależny aparat oddechowy oraz pełną odzież ochronną.

Porady dodatkowe:

Zamknięte pojemniki narażone na ogień chłodzić poprzez zraszanie wodą. Jeśli to możliwe wynieść z miejsca narażenia. Nie dopuścić do przedostania się preparatu wraz ze środkami gaśniczymi do kanalizacji.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA**Indywidualne środki ostrożności**

Należy przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Unikać bezpośredniego kontaktu z uwalnianym preparatem. Nosić odpowiednie środki ochrony indywidualnej - patrz pkt 8. Przewietrzyć pomieszczenie.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Pary rozcieńczyć rozproszonymi prądami wodnymi. Zabezpieczyć studzienki ściekowe. Zapobiec zanieczyszczeniu gleby oraz nie dopuścić do przedostania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i gruntowych. Powiadomić odpowiednie władze w przypadku zanieczyszczenia wód.

Metody oczyszczania

Usunąć źródła zapłonu. Zlikwidować wyciek. Zamknąć dopływ cieczy, uszczelnić uszkodzone opakowanie. Nie splukiwać wodą. Miejsce gromadzenia się cieczy obwałować. Wycieki produktu zasypać niepalnym materiałem pochłaniającym ciecz np. piaskiem, ziemią, ziemią okrzemkową i zebrać do oznakowanych pojemników na odpady.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE**Postępowanie z preparatem**

Przestrzegać ustawowych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Nie palić, nie jeść, nie pić w miejscu stosowania. Zakaz palenia i manipulowania otwartym ogniem. Unikać kontaktu z oczami i przedłużonego lub powtarzającego się kontaktu ze skórą. Nie wdychać oparów lub rozpylonej mgły. Zapewnić odpowiednią wentylację pomieszczeń roboczych. Zakładać odpowiednie środki ochrony indywidualnej - patrz pkt 8.

Magazynowanie

Przechowywać w oryginalnych, szczelnie zamkniętych pojemnikach, w suchym i dobrze wentylowanym pomieszczeniu z dala od źródeł zapłonu oraz narzędzi iskrzących. Otwierane już pojemniki dobrze uszczelnić i przechowywać pionowo. Przechowywać w temperaturze 10–25°C, z dala od środków utleniających, silnych kwasów i zasad. Zapobiegać powstawaniu elektryczności statycznej. Chronić przed dostępem osób nieupoważnionych.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ**Wartości graniczne narażenia w miejscu pracy**

<i>Specyfikacja</i>	<i>NDS</i>	<i>NDSch</i>	<i>NDSP</i>
Keton izobutyloowo-metylowy	83 mg/m ³	200 mg/m ³	---
Octan n-butylu	200 mg/m ³	950 mg/m ³	---

Zalecane procedury nadzoru

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. Nr 73, poz.645;

PN-89/Z-01001/06. Ochrona czystości powietrza. Nazwy, określenia i jednostki. Terminologia dotycząca badań jakości powietrza na stanowiskach pracy;

PN Z-04008-7:2002. Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników;

PN-EN-689:2002. Powietrze na stanowiskach pracy - wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategia pomiarowa;

PN-68/Z-04051. Oznaczanie zawartości octanu etylu i octanu butylu w powietrzu.

PN-78/Z-04119/01. Ochrona czystości powietrza. Badanie zawartości estrów kwasu octowego. Oznaczanie octanów: metylu, etylu, propylu, butylu i amylu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbek.

PN-89/Z-04023/02. Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości (w mieszaninach) szkodliwych substancji wydzielających się z wyrobów lakierowych nitrocelulozowych. Oznaczanie acetonu, alkoholi: etylowego, n-butylowego, izobutyloвого, etoksyetyloвого, butoksyetyloвого; octanów: etylu, n-butylu, etoksyetylu, toluenu i ksylenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej.

PN-86/Z-04165/02. Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości metylobutyloketonu. Oznaczanie metyloizobutyloketonu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbek.

Kontrola narażenia w miejscu pracy

Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową pomieszczeń produkcyjnych i stanowisk pracy. W warunkach narażenia na stężenia większe od wartości NDS stosować indywidualne środki ochrony.

Indywidualne środki ochrony:**Ochrona dróg oddechowych**

Zapewnić odpowiednią wentylację. W przypadku jej braku stosować maski z filtrem typu A lub ciśnieniowy aparat tlenowy.

Ochrona rąk

Rękawice ochronne np. neoprenowe lub nitylowe. Uwzględniając podane przez producenta parametry rękawic należy zwracać uwagę podczas stosowania produktu czy rękawice jeszcze zachowują swoje właściwości ochronne. Po skończonej pracy stosować kremy ochronne.

Ochrona oczu

okulary ochronne, gogle ochronne

Ochrona skóry

odzież ochronna

Kontrola narażenia środowiska

Zabezpieczyć przed wprowadzeniem do miejskiego systemu wodnokanalizacyjnego i cieków wodnych.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

Postać:	ciecz
Zapach:	rozpuszczalnikowy
Barwa:	bezbarwna
PH:	nie dotyczy
Temperatura wrzenia:	130°C
Temperatura zapłonu:	23°C
Temperatura samozapłonu:	370°C
Dolna granica wybuchowości:	1 %
Górna granica wybuchowości:	8 %
Właściwości utleniające:	brak
Prężność par (20°C):	10 hPa
Gęstość (20°C):	1,05 g/cm ³
Rozpuszczalność w wodzie:	nie rozpuszcza się
Współczynnik podziału n-oktanol/woda:	brak danych
Lepkość (kubek DIN 4mm):	40 s
Szybkość parowania:	brak danych

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność

Produkt jest stabilny w zalecanych warunkach stosowania i magazynowania.

Warunki, których należy unikać

wysokiej temperatury

Czynniki, których należy unikać

silnych utleniaczy

Niebezpieczne produkty rozkładu

Podczas pożaru wytwarza się tlenek węgla.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Brak danych dotyczących toksyczności preparatu. Ocena została dokonana na podstawie danych dotyczących składników niebezpiecznych zawartych w preparacie.

Toksyczność ostra, doustnie:

Octan n-butyłu: LD₅₀ = 14000 mg/kg (szczur)

Keton izobutylo-metylowy: LD₅₀ > 2000 mg/kg

Toksyczność ostra, inhalacyjnie:

Octan n-butyłu: LD₅₀ = 9660 mg/m³/8h (szczur)

Keton izobutylo-metylowy: LD₅₀ > 5 mg/kg

Toksyczność ostra, skóra:

Octan n-butyłu: LD₅₀ > 5000 mg/kg

Keton izobutylo-metylowy: LD₅₀ > 2000 mg/kg

Działanie uczulające:

Octan n-butyłu: brak działania uczulającego

Keton izobutylo-metylowy: brak działania uczulającego

Toksyczność podostna, podchroniczna i długotrwała:

Keton izobutylo-metylowy:

Toksyczność dawki powtarzającej się: u męskich osobników szczurów uszkadza nerki.

CMR zaszeregowanie:

Octan n-butyłu: nie mutageniczny

Keton izobutylo-metylowy: nie mutageniczny

HAYA**KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU****LB4000 LAKIER BEZBARWNY VHS SZYBKI**

Data wydania: 20.02.2008 r.

Strona: 4/6

Skutki narażenia

Krótkotrwałe narażenie może powodować: lekkie podrażnienie skóry, oczu.

Długotrwałe narażenie może powodować: podrażnienia oczu, nosa, gardła; bóle i zawroty głowy, senność, nudności, w skrajnych przypadkach utrata przytomności;

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Ekotoksyczność

Brak wyników badań ekotoksykologicznych produktu. Ocena została dokonana na podstawie danych dotyczących składników niebezpiecznych zawartych w preparacie. Produkt odznacza się niską lotnością (LZO<415g/L).

Toksyczność ostra dla ryb:Octan n-butylu: LC₅₀ = 64 mg/l/48h (*Brachydanio rerio*); LC₅₀ = 62 mg/l/96h (*Leuciscus*)Keton izobutyloowo-metylowy LC₅₀ = 100 - 1000 mg/lKomponent zawierający bis sebacynian: Ostra toksyczność dla ryb: LC₅₀ < 1 mg/l/96h**Toksyczność ostra dla rozwielitki:**Octan n-butylu: EC₅₀ = 73 mg/l/24h (*Daphnia magna*)Keton izobutyloowo-metylowy: EC₅₀ = 100 - 1000 mg/l**Toksyczność ostra dla bakterii:**Octan n-butylu: EC₁₀ = 959 mg/l/18h; EC₁₀ = 115 mg/l/16h (*Pseudomonas putida*)Keton izobutyloowo-metylowy: EC₅₀ = 100 - 1000 mg/l**Toksyczność ostra dla glonów:**Octan n-butylu: EC₅₀ = 674 mg/l/72h (*Scenedesmus subspicatus*)**Mobilność**

Nie dopuścić do przedostania się preparatu do kanalizacji, zbiorników wodnych, wód odpływowych ani gruntu.

Trwałość i zdolność do rozkładu

brak danych

Zdolność do biokumulacji

brak danych

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi.

Metody usuwania preparatu

Nie wylewać do kanalizacji, do ujęć wodnych i gruntu. Z dala od wyrobów łatwopalnych utwardzić pozostałości preparatu w opakowaniu utwardzaczem, wilgotnym piaskiem i usunąć. Utwardzony preparat nie jest odpadem niebezpiecznym. Kod odpadu: 08 01 11.

Metoda usuwania opakowania

Opróżnione, oczyszczone opakowanie nie jest odpadem niebezpiecznym, oddać do utylizacji, recyklingu. Kod odpadu: 15 01 04.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Transport ADR/RID/ADN/ADNRPrawidłowa nazwa przewozowa: **FARBA**Nr rozpoznawczy materiału: **UN 1263**Klasa: **3**Kod klasyfikacyjny: **F1**Nalepka ostrzegawcza: **3**Grupa pakowania: **III**Nr rozpoznawczy zagrożenia: **30****Transport morski IMO/IMDG:**Prawidłowa nazwa przewozowa: **FARBA**Nr rozpoznawczy materiału: **UN 1263**MFAG: **310**Strona IMDG: **3379**

Zanieczyszczenie morza: -

Grupa pakowania: **III****Transport powietrzny ICAO/IATA**Prawidłowa nazwa przewozowa: **FARBA**Nr rozpoznawczy materiału: **UN 1263**Grupa pakowania: **III**Nalepka ostrzegawcza: **3**

HAYA**KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU****LB4000 LAKIER BEZBARWNY VHS SZYBK**

Data wydania: 20.02.2008 r.

Strona: 5/6

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH**Informacje zamieszczane na etykiecie:**

- R10 - Produkt łatwopalny.
- R36/37 - Działa drażniąco na oczy i drogi oddechowe.
- R52/53 - Działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.
- R66 - Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry.
- R67 - Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

- S2 - Chronić przed dziećmi.
- S21 - Nie palić tytoniu podczas stosowania produktu.
- S24/25 - Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.
- S29 - Nie wprowadzać do kanalizacji.
- S42 - Podczas natryskiwania stosować odpowiednie środki ochrony dróg oddechowych.
- S51 - Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.

drażniący

Zawiera: keton izobutylo-metylowy, octan n-butyłu, bis (1,2,2,6,6-pentametylo-4-piperidylo) sebacynian.

Należy przestrzegać obowiązujących przepisów krajowych:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 129 poz.844 z późn.zm.-tekst jednolity Dz.U. Nr 169/2003, poz. 1650).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. nr 171, poz. 1666 wraz z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U.173.1679 wraz z późn. zm. Dz.U.04.260.2595).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2003r. w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje chemiczne (Dz.U.03.52.467).
- Rozporządzenie MPiPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 217, poz. 1833 wraz z późniejszymi zmianami – Dz.U. Nr 161 z 2007 r., poz.1142).
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. (Dz.U. nr 63 z 2001r., poz. 638).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U.01.62.628 wraz z późn.zm.)

Należy przestrzegać obowiązujących przepisów wspólnotowych:

- Dyrektywa Komisji 2006/8/WE z dnia 23 stycznia 2006r. zmieniająca, w celu dostosowania do postępu technicznego, załącznik II, III i V do dyrektywy 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady odnoszącej się do zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych.
- Rozporządzenie nr 1907/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów.
- Dyrektywa Nr67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych wraz z późniejszymi zmianami.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/45/WE w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych.
- Dyrektywa Komisji Nr 2000/39/EC w sprawie pierwszego wykazu wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników- narażonych na czynniki chemiczne w miejscu pracy.

16.**INNE INFORMACJE****Pełen tekst zwrotów R z punktu 3**

- R10 - Produkt łatwopalny.
- R11 - Produkt wysoce łatwopalny.
- R20 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe.
- R36/37 - Działa drażniąco na oczy i drogi oddechowe.
- R43 - Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.
- R50/53 - Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.
- R66 - Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry.
- R67 - Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

HAYA**KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU****LB4000 LAKIER BEZBARWNY VHS SZYBKI**

Data wydania: 20.02.2008 r.

Strona: 6/6

Dodatkowe informacje

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu, a w szczególności za przestrzeganie przepisów prawa, spada na użytkownika.

Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania wszystkich pracowników, którzy mają kontakt z produktem o zagrożeniach i środkach ochrony osobistej wyszczególnionych w karcie.

Niniejsza karta charakterystyki opracowana została na podstawie kart charakterystyki dostarczonych przez producentów surowców oraz obowiązujących przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych.